

**ІНОЗЕМНИЙ СТУДЕНТ У МОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ
СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ КРАЇН У КОНТЕКСТІ
ПРОЦЕСІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ І ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Глобалізаційні процеси ХХІ ст. суттєво змінили географію академічної мобільності, спричинивши істотне зростання кількості іноземних студентів у різних країнах світу. Якщо у 1990-х роках навчання за кордоном було привілеєм лише для заможних студентів, сьогодні воно стало масовим явищем. Україна, незважаючи на виклики війни та політичної нестабільності, залишається привабливим місцем для здобуття вищої освіти для дедалі більшої кількості іноземних студентів — зокрема, з країн, де українські медичні та інженерні програми вважаються «золотим стандартом» доступної якості. Проте мовна адаптація залишається перепорою для багатьох іноземців, особливо для вихідців з культурно віддалених країн та регіонів.

Студенти-іноземці в Україні

Іноземний студент, перебуваючи в іншомовному середовищі, стикається з низкою труднощів: комунікативними бар'єрами, культурними відмінностями, психологічною напругою через зміну соціокультурного оточення. В часто іноземців виникають труднощі із вимовою певних звуків та наголосом слів через відмінності з їх рідною мовою. Мова навчання виступає не лише засобом здобуття знань, а й головним інструментом інтеграції в суспільство країни перебування. В Україні більшість програм для іноземних студентів здійснюється українською або російською мовами. Іноземці, які приїждять на навчання, здебільшого проходять підготовчі курси для вивчення української мови як іноземної.

Міністерство освіти і науки України розробило спеціальні програми мовної адаптації, а деякі університети мають мовні центри для інтенсивної підготовки. Також існують мережі приватних шкіл типу «Ukrainian for foreigners» ,що демонструють вищу успішність у вивченні студентами української мови. Одним з основних методик навчання української як іноземної є метод обговорення ,що дає можливість здобувачам освіти краще зрозуміти та засвоїти пройдений матеріал. Студенти під час діалогу мають можливість поставити один одному питання з теми ,яку вони не зрозуміли та отримати відповідь на нього.

Світові практики та приклади викладання національної мови

У країнах Європейського Союзу, таких як Німеччина, Франція чи Польща, діє велика кількість програм англійською мовою, однак для успішної соціальної інтеграції студентів заохочують до вивчення державної мови через курси та інтеграційні програми. Наприклад, у Німеччині знання німецької мови є обов'язковою умовою для навчання в багатьох державних університетах. У США політика вищої освіти орієнтована на підтримку багатомовного середовища, де основна мова навчання – англійська. Для іноземних студентів існує широка мережа курсів ESL («English as a Second Language»), що допомагає їм опанувати мову до академічного рівня .У Японії та Південній Кореї уряди активно підтримують іноземних студентів через грантові програми, що включають обов'язкове вивчення місцевих мов. Наприклад, у Японії працюють програми JASSO та MEXT, які фінансують підготовчі мовні курси.

Фактори, які впливають на успішність мовної інтеграції іноземних студентів: наявність і якість мовної підготовки; підтримка університетських служб адаптації; участь студентів у міжкультурних заходах; відкритість і толерантність місцевої спільноти; відмінності в менталітеті й темпераменті вихідців певних країн; особиста мотивація та попередній рівень володіння мовами.

Тенденції та виклики для розвитку мовної адаптації в Україні

В Україні позитивними тенденціями є активне розширення програм академічної мобільності, запровадження практик менторства серед українських студентів для іноземців, організація культурних заходів та днів національних культур. Водночас залишаються проблеми недостатнього рівня мовної компетентності серед окремих груп студентів, мовна ізоляція наприклад ,в деяких київських гуртожитках індійські студенти живуть відокремлено та спілкуються лише гінді .Досі в регіонах країни іноземці стикаються з дискримінацією за расовою чи етнічною ознакою. Вирішення цих проблем можливе через посилення міжкультурного навчання в університетах, удосконалення методик викладання української мови як іноземної, розширення міжнародних проектів і студентських обмінів.

Висновки

Мовне середовище є критичним фактором успішної адаптації іноземних студентів у країні перебування. У контексті глобалізації Україна прагне створити комфортні умови для інтеграції студентів з різних країн, що відповідає міжнародним стандартам. Вивчення досвіду інших країн дозволяє визначити кращі практики й адаптувати їх до національних умов. Підвищення якості мовної підготовки, розвиток мультикультурного середовища, зниження рівня ксенофобії та забезпечення прав іноземних студентів сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності України на світовому освітньому ринку. Інвестування у міжкультурний діалог та інтернаціоналізацію освіти – ключ до успішної інтеграції в глобалізований світ.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Міністерство освіти і науки України. Інформаційний ресурс «Освіта для іноземців в Україні». – <https://studyinukraine.gov.ua/>.
2. Звіт ЮНЕСКО Global Education Monitoring Report 2023. – <https://unesdoc.unesco.org/>.
3. British Council. International Education Systems. –

<https://www.britishcouncil.org/education>.

4. International Organization for Migration. World Migration Report 2022. – <https://worldmigrationreport.iom.int/>.

5. Н. В. Гуменюк. Освітні традиції України та світу: навчальний посібник. – Харків: Основа, 2021.

6. Культура народів світу: традиції та сучасність / За ред. О. Ю. Король. – Львів: Світ, 2019.

7. S. Marginson. «International Students and Global Mobility in Higher Education: National Trends and New Directions». – Palgrave Macmillan, 2010.